

درس ششم **** واقعه بزرگ

مراحل برپایی قیامت:

○ الف) مرحله ی اول قیامت

- ۱- شنیده شدن صدایی مهیب (نفخ صور)
- ۲- مرگ اهل آسمان ها و زمین
- ۳- تغییر در ساختار زمین و آسمان ها

○ ب) مرحله ی دوم قیامت:

- ۱- زنده شدن همه ی انسان ها
- ۲- کنار رفتن پرده از حقایق عالم
- ۳- برپاشدن دادگاه عدل الهی
- ۴_ دادن نامه ی اعمال
- ۵- حضور شاهدان و گواهان
- الف) پیامبران و امامان
- ب) فرشتگان الهی
- ج) اعضای بدن انسان ها

- توصیف قیامت (بزرگ)

- روزی که هر مادر شیردهی، طفل شیرخوار خود را فراموش می کند.
- روزی که مردم از هیبت آن روز همچون افراد مست به نظر می رسند؛ در حالی که مست نیستند ولیکن عذاب خدا سخت است.
- تنها نیکوکاران اند که از وحشت این روز در امان اند..
- شروع قیامت همراه با پایان این جهان است.

- مراحل وقوع قیامت

- الف) مرحله اول قیامت: در این مرحله که با پایان یافتن دنیا آغاز می شود، حوادث زیر اتفاق می افتد:
- ۱ - شنیده شدن صدایی مهیب (نفخ صور اول - نفخ مرگ):
 - صدایی مهیب و سهمگین آسمانها و زمین را فرا می گیرد.(نفخ صور اول ، نفخ مرگ)
 - این اتفاق چنان ناگهانی رخ می دهد که همه را غافلگیر می کند.
 - قرآن کریم از این واقعه به نفخ صور یاد می کند.
- ۲- مرگ اهل آسمان ها و زمین:
 - همه ی اهل آسمانها و زمین، جز آنها که خداوند خواسته است، می میرند و بساط حیات انسان و دیگر موجودات برچیده می شود.

۳- تغییر در ساختار زمین و آسمان ها:

- خورشید در هم می پیچد و بی نور و تاریک می شود.
- همه ستاره ها به یک باره تیره می شوند،
- زمین به شدت به لرزه در می آید و خرد می شود،
- کوه ها سخت در هم کوبیده شده و متلاشی می شوند و همچون ذرات گرد و غبار در هوا پراکنده می گردند.
- دریاها با آن همه وسعت و عظمت به هم متصل می شوند و از درون آنها آتش زبانه می کشد.
- این تغییرات چنان گسترده و عمیق است که آسمان ها و زمین به آسمانها و زمینی دیگر تبدیل می شود.

(سوره مزمل آیه ۱۴)

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيْبًا مَّهِيلًا

در آن روز که زمین و کوه ها سخت به لرزه در آیند و کوه ها به صورت توده هایی از شن نرم در آیند.

ب) مرحله دوم قیامت: در این مرحله وقایعی رخ می دهد تا انسان ها آماده ی دریافت پاداش و کیفر شوند.

۱- زنده شدن همه ی انسان ها:

- بار دیگر بانگ سهمناکی در عالم می پیچد ۵ حیات مجدد انسان ها آغاز می شود. (نفخ صور دوم، نفخ حیات)
- با این صدا، همه ی مردگان دوباره زنده می شوند و در پیشگاه خداوند حاضر می گردند.
- در این هنگام انسان های گناه کار به دنبال راه فراری می گردند؛ دل های آنان سخت هراسان و چشم هایشان از ترس به زیر افکنده است.

۲- کنار رفتن پرده از حقایق عالم:

- با تابیدن نور حقیقت از جانب خداوند پرده ها کنار می رود و اسرار و حقایق عالم آشکار می شود و واقعیت همه چیز از جمله اعمال و رفتار و نیت انسان ها و حوادث تلخ و شیرینی که در زمین (۶) لرزش زمین) اتفاق افتاده است، آشکار می شود.

۳- برپاشدن دادگاه عدل الهی:

- با آماده شدن صحنه ی قیامت، رسیدگی به اعمال آغاز می شود و اعمال، افکار و نیت های انسان ها در ترازوی عدل پروردگار سنجیده می شود و اگر عملی حتی به اندازه ذره ای ناچیز باشد، به حساب آن نیز رسیدگی خواهد شد.
- اعمال پیامبران و امامان معیار و میزان سنجش اعمال قرار می گیرد ۷ زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آن دستور داده است؛
 - از این رو هر چه عمل انسان ها به راه و روش آنان نزدیک تر باشد، ارزش افزون تری خواهد داشت.

۴- دادن نامه ی اعمال :

- نامه ی عمل نیکوکاران را به دست راست و نامه ی اعمال گناه کاران را به دست چپ آن ها می دهند.
- نامه ی عمل انسان با نامه های ثبت شده در دنیا تفاوت اساسی دارد.
 - نامه های این دنیا صرفاً گزارشی از عمل است که به صورت کلمات و نوشته در آمده است؛
 - اما نامه ی عمل انسان به گونه ای است که خود عمل و حقیقت آن را در پی دارد .
 - از این رو، تمام اعمال انسان در قیامت حاضر می شوند و انسان عین اعمال خود را می بیند.

- کارهای خوب به صورت های زیبا و لذت بخش تجسم می یابند و کارهای بد با صورت های بسیار زشت و وحشت زا و آزار دهنده، مجسم می شوند.
- با دیدن نامه اعمال، برخی بدکاران به انکار اعمال ناشایست خود روی می آورند تا جایی که برای نجات خود از مهلکه به دروغ سوگند می خورند که چنین اعمالی انجام نداده اند ۷ در این هنگام، خداوند شاهدان و گواهانی را حاضر می کند، که با وجود آنها دیگر انکار کردن میسر نیست.

- ۵- حضور شاهدان و گواهان :

- الف) پیامبران و امامان :
 - ایشان همانگونه که در دنیا ناظر و شاهد بر اعمال انسان ها بوده اند، در روز قیامت نیز شاهدان دادگاه عدل الهی اند و چون ظاهر و باطن اعمال انسان ها را در دنیا دیده اند و از هر خطایی مصون و محفوظ اند، بهترین گواهان قیامت اند.
 - رسول خدا (ص) نیز شاهد و ناظر بر همه ی پیامبران و امت هاست.
- ب) فرشتگان الهی: فرشتگان در طول زندگی انسان ها، همواره مراقب آنها بوده اند و تمامی اعمال آنها را ثبت و ضبط کرده اند.

(سوره انفطار آیه ۱۰ تا ۱۲)

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ

بی گمان برای شما نگهبانانی هستند، نویسندگانی گرانقدر، که آنچه را که شما انجام می دهید، می دانند.

○ ج) اعضای بدن انسان ها :

- بدکاران در روز قیامت سوگند دروغ می خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند ۸ در این حال، خداوند بر دهان آنها مهر خاموشی می زند و اعضا و جوارح آنها به اذن خداوند شروع به سخن می کنند و علیه صاحب خود شهادت می دهند.

(سوره یس آیه ۶۵)

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

امروز بر دهانشان مهر می نهیم و دست هایشان با ما سخن می گویند و پاهایشان درباره آنچه انجام می دادند شهادت می دهند.

- دلایل حسرت دوزخیان (تدبر)

- (سوره فجر آیه ۲۴) «ای کاش برای این زندگی ام چیزی از پیش فرستاده بودم»
- (سوره انعام آیه ۲۷) «ای کاش (به دنیا) بازگردانده می شدیم و آیات پروردگاران را تکذیب نمی کردیم و از مؤمنان بودیم»
- (سوره فرقان آیه ۲۷) «ای کاش همراه و هم مسیر با پیامبر می شدیم»
- (سوره فرقان آیه ۲۸ و ۲۹) «ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی کردیم ۹ او ما را از یاد خدا بازداشت.»

نمونه تست کنگوری

۱. از آیه شریفه «وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ» کدام مفهوم دریافت می شود؟ (هنر ۱۴۰۰)

- فرشتگان امین الهی چون ظاهر و باطن اعمال انسان ها را در دنیا دیده اند بهترین گواهان قیامت اند.
- پیامبران و امامان چون ظاهر و باطن اعمال انسان ها را در دنیا دیده اند از بهترین گواهان قیامت اند.
- فرشتگان امین الهی در طول زندگی انسان ها مراقب آنها بوده اند و تمامی اعمال آنها را ثبت و ضبط کرده اند.
- پیامبران و امامان در طول زندگی انسان ها مراقب آنها بوده اند و تمامی اعمال آنها را ثبت و ضبط کرده اند.

۲. نیکو کاران و بدکاران در کدام مرحله تمایز اساسی پیدا می کنند و در آیات قرآن برای ملائکه الهی چه مأموریتی ذکر

شده است؟ (زبان ۱۴۰۰)

- گزارش فرشتگان_«کِرَامًا كَاتِبِينَ» (۲) دادن نامه اعمال_«کِرَامًا كَاتِبِينَ»
- گزارش فرشتگان_«بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» (۴) گزارش فرشتگان_«بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

۳. با بدکارانی که در روز قیامت سوگند دروغ می خورند چگونه برخورد می شود؟ (تجربی ۱۴۰۰)

۱. انما یاکلون فی بطونهم ناراً ۲. ینبأ الانسان یومئذ بما قدم و اخر
۳. الیوم نختم علی افواههم ۴. یوم ترجف الارض و الجبال

۴. کدام مورد به وقایع «یَوْمَ یَبْعَثُونَ» در عبارت شریفه «وَمِن وَّرَائِهِمْ بَرَزَخٌ اِلَی یَوْمٍ یَّبْعَثُونَ» اشاره نموده است؟

(ریاضی ۱۴۰۰)

- ۱) «وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ»
- ۲) «إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالِ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا»
- ۳) «قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا»
- ۴) «الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

۵. در روز قیامت بدکاران از چه چیزی به شگفت می آیند و در این حالت گفتارشان چیست؟ (انسانی ۱۴۰۰)

۱. مشاهده گواهی اعضای بدن خویش - چرا علیه ما شهادت می دهید
۲. حضور و شهادت دادن فرشتگان الهی - چرا علیه ما شهادت می دهید
۳. مشاهده گواهی اعضای بدن خویش - ای کاش چنین اعمالی را انجام نداده بودیم
۴. حضور و شهادت دادن فرشتگان الهی - ای کاش چنین اعمالی را انجام نداده بودیم

۶. عبارت (وَكَانَتْ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلاً) مربوط کدام مرحله قیامت است و به چه معناست؟

- ۱) اول_کوه ها به صورت توده هایی از شن نرم در می آیند. (خارج انسانی ۱۴۰۰)
- ۲) دوم_کوه ها به صورت توده هایی از شن نرم در می آیند.
- ۳) اول_کوه ها در آن روز سخت به لرزه درآیند.
- ۴) دوم_کوه ها در آن روز سخت به لرزه درآیند.

۷. کدام مورد به ترتیب به آرزوی بدکاران در آغاز حیات برزخی و حال ایشان در دادگاه الهی اشاره نموده است؟

(هنر ۹۹)

- ۱) «إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ سَعِيرًا» - «تُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَ تَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»
- ۲) «رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ» - «تُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَ تَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

﴿۳﴾ إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ سَعِيرًا ﴿ - ﴿وَأِنَّ عَلَيْكُمْ لِحَافِظِينَ كَرَامًا كَاتِبِينَ﴾
﴿۴﴾ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ ﴿ - ﴿وَأِنَّ عَلَيْكُمْ لِحَافِظِينَ كَرَامًا كَاتِبِينَ﴾

۸. عبارت شریفه الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ به زمان بیان شده در کدام آیه، اشاره نموده است؟ (هنر ۹۹)

- ۱) ﴿يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ بِوَمَعْدٍ بِمَا قَدَّمَ وَ آخَرَ﴾
- ۲) ﴿وَ السَّمَاءَ بَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَ إِنَّا لَمُوسِعُونَ﴾
- ۳) ﴿قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا﴾
- ۴) ﴿يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَ الْجِبَالُ وَ كَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا﴾

۹. با پایان یافتن دوران زندگی انسان‌ها در این جهان، بلافاصله کدام حادثه اتفاق می‌افتد؟ (ریاضی ۹۸)

- ۱) واقعه سهمگینی که ناگهان رخ داده و همه را غافلگیر می‌کند.
- ۲) حضور فرشتگان الهی و اعضا و جوارح بدن انسان که شاهدان هستند.
- ۳) نورانی شدن زمین و روشن شدن آن که برای پدیدار شدن اعمال است.
- ۴) رسیدگی به اعمال همه انسان‌ها از کوچک و بزرگ که بر مبنای عدل است.

۱۰. کدام آیه شریفه، به زنده شدن همه انسان‌ها پس از بانگ مهیب در عالم اشاره نموده است؟ (انسانی ۹۸)

- ۱) أَوْحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا
- ۲) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ
- ۳) أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ
- ۴) وَ قَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ

درس هفته **** فرجام کار

الف (جایگاه نیکوکاران

- بهشت اخروی (قیامت، موعود، رستاخیز):

- راهنمایی نیکوکاران به سوی آن : پس از پایان حسابرسی
- آماده ی استقبال و پذیرایی از نیکوکاران؛ درهای آن، گشوده است.
- دارای ۸ در، یک در مخصوص پیامبران و صدیقان، یک در مخصوص شهیدان و درهای دیگر برای گروه های دیگر است.
- سخن گفتن متقابل با فرشتگان:
- استقبال فرشتگان: ابتدا «سلام» و سپس بیان : « خوش آمدید وارد بهشت شوید و برای همیشه در آن زندگی کنید.»
- پاسخ رستگاران به فرشتگان: « خدای را سپاس که به وعده ی خود وفا و این جایگاه زیبا را به من عطا کرد.»
- هریک از بهشتیان در درجه ای خاص.